

Konkurransesgrunnlag del II

Bergen Kommune – Etat for Utbygging

Prosjekt: I0390 Myrdal Idrettspark - Infrastruktur

A0 Innholdsliste

A Prosjektinformasjon

[A0 Forside og innholdsliste](#)

[A1 Dokumentliste](#)

[A2 Innbydelse til konkurranse](#)

[A3 Orientering om prosjektet](#)

B Konkurranseregler

[B1 Konkurranseregler](#)

[B2 Krav til leverandørens kvalifikasjoner - anbudskonkurranse](#)

[B3 Krav til tilbud og spesielle konkurranseregler](#)

C Kontraksbestemmelser – NS 8407:2011

[C1 Alminnelige kontraktsbestemmelser](#)

[C2 Spesielle kontraktsbestemmelser for bygging, Bergen Kommune](#)

[C3 Avtaledokument](#)

D Beskrivende del

[D1.1 Detaljbeskrivelse](#)

[D1.2 Funksjonsbeskrivelse](#)

[D2 Tegninger og supplerende dokumenter](#)

E Tilbudsskjema

[E1 Tilbudsskjema](#)

A Prosjektinformasjon

A1 Dokumentliste

Alle dokumentene er tilgjengelige i Bergen Kommune sitt konkurransegjennomføringsverktøy, Mercell.

Følgende dokumenter utgjør til sammen konkurransegrunlaget:

A Prosjektinformasjon

- A0 Forside og innholdsliste
- A1 Dokumentliste
- A2 Innbydelse til konkurranse
- A3 Orientering om prosjektet

B Konkurranseregler

- B1 Konkurranseregler
- B2 Krav til leverandørens kvalifikasjoner - anbudskonkurranse
- B3 Krav til tilbud og spesielle konkurranseregler

C Kontraktbestemmelser

- C1 Alminnelige kontraktbestemmelser
- C2 Spesielle kontraktbestemmelser for bygging, Bergen kommune
- C3 Avtaledokument

D Beskrivende del

- D1.1 Detaljbeskrivelse
- D1.2 Funksjonsbeskrivelse
- D2 Tegninger og supplerende dokumenter
 - D2.1 Grunnlagsdata
 - D2.2 Modellgrunnlag
 - D2.3 Tegningsgrunnlag
 - D2.4 Reguleringsplan
 - D2.5 Geoteknisk samlerapport
 - D2.6 Formingsveileder
 - D2.7 Leveranse av vegnettdata
 - D2.8 Bergen VA - Norm
 - D2.9 Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging
 - D2.10 SHA-plan Bergen kommune
 - D2.11 Trafikksikkerhetsrevisjon
 - D2.12 YM-plan
 - D2.13 Støyvurdering
 - D2.14 Overvannshåndtering
 - D2.15 Oversikt over områder som allerede er masseutskiftet.
 - D2.16 Avvik fra reguleringsplan
 - D2.17 Referat fra Forhåndskonferanse
 - D2.18 Administrative bestemmelser

E Tilbudsskjema

- E1 Tilbudsskjema

For prosjektering og bygging av alle veger og kjøreareal gjelder veinorm for Bergen kommune og gjeldende versjon av Statens vegvesens håndbøker.

A Prosjektinformasjon
A2 Innbydelse til anbudskonkurranse

Se Konkurransegrunnlag del I

A Prosjektinformasjon

A3 Orientering om prosjektet

Innhold

1 Arbeidenes art og omfang	2
2 Entrepriseform og vederlagsformat	4
3 Tidspunkt for igangsettelse og tidsfrister	4
4 Avvik i kontraktens rammebetingelser	4
5 Forskudd	4
6 Byggherre og engasjerte rådgivere	4
7 Byggherrens organisering av HMS-arbeidet	4
8 Byggeplassens og anleggsområdets beliggenhet og adkomstmuligheter	5
9 Andre entrepriser eller byggherrens egne arbeidere	5
10 Spesielle forhold	5
10.1 Tilkomst til Vestlandshallen	5
10.2 Tilkomst til Arena Nord sin anleggsvirksomhet.	5
10.3 Lonaparken. utfordringer med vann i parkeringskjeller	5

1 Arbeidenes art og omfang

Innledning.

Det er utarbeidet en reguleringsplan for videreutvikling av Myrdal Idrettspark samt etablering av uteområder tilrettelagt for organisert og uorganisert aktivitet.

Annen utbygger skal bygge nye idrettshaller og fotballstadion. I denne entreprisen skal Bergen Kommune utføre infrastruktur for området med parkering, sykkelstier, fortau, torg og aktivitetsflater. I tillegg kommer overvannshåndtering, omlegging av eksisterende og nye VA-anlegg samt omlegging og ny høyspent og el-anlegg forøvrig.

Prosjektering.

Totalentreprenøren skal detaljprosjekttere og sørge for nødvendige godkjenninger fra bl.a. Bergen Kommune-VA etaten og Bergen Kommune- Bymiljøetaten.

Totalentreprenøren skal også ha rollen som ansvarlig søker for Igangsettingstillatelse (IG). På grunn av tidspress i prosjektet er det viktig med rask oppstart. Det kan derfor være nødvendig å dele søknad om IG i flere faser.

Prosjektering må ta utgangspunkt i reguleringsplan og planbestemmelser og rekkefølgekrav som må være oppfylt for at Arena Nord skal få midlertidig brukstillatelse til sin nye idrettshall (BSS2) som skal tas i bruk til skolestart 2020.

Det er avholdt Forhåndskonferanse 28.05.2019. Referat er vedlagt tilbudsokumentene. Her fremkom krav fra Bymiljøetaten som det ikke har vært mulig å behandle i forhold til de tegninger og dokumenter som allerede var utarbeidet. Det blir således totalentreprenøren for denne konkurransen sin oppgave å ta hensyn til de fremsatte krav og prosjektere dette inn i den endelige løsning. Dette gjelder

- Sykkelsti skal avsluttes begge sider ved innkjøring i sør og ikke gå gjennom rundkjøring som vist på vedlagte planer. Dette er som i reguleringsplan, men ikke i hht utført TS-revisjon.
- Fortau skal forlenges langs parkering i sør, frem til Torg. Dette medfører endring i foreslått parkeringsmønster i sør og mest sannsynlig må noen passer utgår her og overføres til parkering i nord som da også får en ny lay-out. Kriterier i Planbestemmelser gjelder fortsatt og må følges.

Rammesøknad og mindre avvik fra Reguleringsplan.

Det vil bli sendt inn Rammesøknad med søknad om midlertidige dispensasjoner i forhold til Reguleringsplan. Endringene er diskutert med planmyndighetene og gjelder:

- Trafo bort fra Torg
- HC-parkering bort fra Torg
- Fortau langs parkering i sør (som krevd av Bymiljøetaten)
- Flytte rundkjøring sør litt mot eiendom 188/11
- Mindre justeringer/utretting av linjer

VA.

Stor tilrenning fra omkringliggende områder samt et svært flatt terreng gir store utfordringer med overvannshåndtering i området.

Noe overvann vil bli lagt i rør og ført til eksisterende bekk mens resten fanges opp fra tak og harde flater og føres til fordrøyning før påslipp i eksisterende bekk/vassdrag. Det vil bli lagt inn åpne vannflater rundt i anlegget og særlig i grense mot Lonaparken.

Eksisterende vann og avløp vil delvis legges om og delvis legges nytt. Nye bygg knyttes til.

Veg.

Det trafikale hovedgrepet er at idrettsparken skal være tilrettelagt for myke trafikanter og nyttekjørsel. Privatbiler og busser kanaliseres til ytterkantene av området.

Det anlegges 2 parkeringsplasser, en i hver ende av anlegget. Totalt 175 parkeringsplasser som angitt i planbestemmelsene. Av disse er 12 planlagt som HC-plasser.

Veg inn til anlegget ender i rundkjøring med plasser for av/påstigning. Sykkelsti og fortau. Videre skal det være mulig for nyttekjøretøy og varelevering å kjøre videre innover torg. Det er også lagt opp til 2 plasser for busser inne på torget. Det er ikke ønskelig med konkret oppmerking av kjøremønster inne på torg, kun tilrettelegging ved bruk av planter, trær, vannflater o.l.

LARK.

Uteområdet deles opp i torg og aktivitetsområder. På torg ser vi for oss belegningsstein, planter og busker, sittebenker og mindre, åpne vannflater.

Aktivitetsområdet vil inneholde en 7`er bane for fotball og 2 sandvolleybaner. I tillegg planlegges løpebaner i ulike lengder med lyseffekter og startsignal.

Åpne vannflater forutsettes utstyrt med kunstig, lysende og bevegelig siv via fiberteknologi i tillegg til levende planter. Vannkanaler og vanndammer skal ha naturlige sider med terskler som gir tilgang til interaksjon med vannet. Det anlegges broer over vannkanal. Det skal utelukkende benyttes nåletrær og nålebusker i prosjektet.

Andre elementer vil være benker, bord og utsyr/apparater av ulike slag for både små og store.

Belysning tilpasset parkering, sambruksareal, 7`er bane og interaktiv belysning av løpebaner skal medtas.

Overflate i form av kunstgress for 7`er bane skal Bergen Kommune innhente pris på gjennom en egen tilbudskonkurranse. Den valgte leverandør fra den konkurransen vil bli tiltransportert til denne totalentreprisen.

Konstruksjoner, murer, gjerder o.l. (grensesnitt)

Alle nødvendige konstruksjoner, murer, gjerder o.l. skal være medtatt.

Forhold til Vestlandshallen.

Faseplaner må utformes slik at det vil være tilgang til Vestlandshallen i hele anleggsperioden, både daglig drift og arrangementer i helgene.

Vedlagte faseplaner er kun forslag og det er opp til TE å lage sine egne faseplaner tilpasset rekkefølgekravene i planbestemmelsene.

2 Entrepriseform og vederlagsformat

Entrepriseform er totalentreprise.

Vederlagsformat er fast pris.

3 Tidspunkt for igangsettelse og tidsfrister

Arbeidet kan settes i gang når avtale er inngått og garantierklæring og kopi av forsikringsbevis er levert byggherren. Det vises i tillegg til utfyllende krav under punktene om samhandling, kvalitetsplan, HMS og fremdriftsplan i kap. C.

Frist for ferdigstillelse er : 12.08.2020 for rekkefølgekrav for idrettshall BSS2
: 31.03.2021 for øvrige arbeider

4 Avvik i kontraktens rammebetingelser

Se Konkurransesgrunnlag del I

5 Forskudd

Det utbetales ikke forskudd.

6 Byggherre og engasjerte rådgivere

Bergen Kommune, Etat for Utbygging er byggherre.

Alle henvendelser mellom entreprenøren og byggherren skal gå gjennom byggherrens representant, dersom annet ikke er avtalt. Byggherreombud (BHO) er byggherrens representant.

7 Byggherrens organisering av HMS-arbeidet

Totalentreprenøren skal utarbeide HMS-plan for sine egne arbeider i samsvar med byggherrens SHA- plan etter Byggherreforskriften.

Hovedbedrift etter arbeidsmiljølovens § 2- Totalentreprenøren
2 er:

SHA-koordinator for gjennomføringsfasen Byggherreombud
er:

HMS- plan, riggplan og beredskapsplan for HMS skal leveres innen **6 uker** etter at avtalen er undertegnet av begge parter.

Denne planen finnes som del av konkurransegrunnlaget.

8 Byggeplassens og anleggsområdets beliggenhet og adkomstmuligheter

Bergen Kommune- Åsane g.nr 188 B.nr 482 m.fl.

Myrdal Idrettspark

Nasjonal arealplan -ID 1201_64430000

Tilkomst via Myrdalsvegen i nord og Åsane Senter veggen i sør (til Vestlandshallen)

9 Andre entrepriser eller byggherrens egne arbeider

Arena Nord har sitt eget prosjekt på nabotomt. Viktig at grensesnitt følges nøye opp

10 Spesielle forhold

10.1 Tilkomst til Vestlandshallen.

Det er et krav at det skal være tilkomst til Vestlandshallen i hele anleggsperioden, både daglig drift og arrangementer på kveldstid og i helger. Faseplaner må ta hensyn til dette. Særlig viktig er det med gjennomføring av Boligmesse ca sept/okt 2019.

For Vestlandshallen må det tas hensyn til opp/nedrigging på ukedager i forbindelse med arrangementer i helger.

10.2 Tilkomst til Arena Nord sin anleggsvirksomhet.

Det er viktig at tilkomst til Arena Nord sin anleggsvirksomhet opprettholdes. TE må ivareta grensesnitt og opprette et godt samarbeid med Arena Nord.

10.3 Lonaparken.

Lonaparken har problemer med vanninntrenging i sin garasjekjeller. Planlegging og gjennomføring av overvannshåndtering må sørge for at forholdene ikke forverres i forhold til dagens situasjon, snarere forbedres.

B Konkurranseregler

B1 Konkurranseregler

B2 Krav til leverandørens kvalifikasjoner - anbudskonkurranse

B3 Krav til tilbud og spesielle konkurranseregler

For hele kapittel B – Se Konkurransesgrunnlag del I

C Kontraktbestemmelser – NS 8407:2011

C1 Alminnelige kontraktbestemmelser

Som alminnelige kontraktbestemmelser gjelder NS 8407:2011 Alminnelige kontraktbestemmelser for totalentrepriser med de endringer som fremgår av kontraktbestemmelsene i vedlagte oppdragsbeskrivelse for prosjektet.

C Kontraktbestemmelser - NS 8407:2011. C2 Spesielle kontraktbestemmelser for bygging, Bergen Kommune

Innhold

1	Definisjoner (se NS 8407 pkt. 1 og pkt. 4).....	4
1.1	Kontraktssum.....	4
1.2	Totalentreprenør – entreprenør.....	4
1.3	Byggherremøte - byggemøte	4
2	Språkkrav.....	4
3	Opplysninger gitt i tilbudet.....	4
4	Bestemmelser om arbeidstakere	4
4.1	Personell	4
4.2	Lønns- og arbeidsvilkår	4
4.3	Rapportering av utenlandsk virksomhet.....	7
4.4	Skilt og reklame.....	8
4.5	Språkkrav for arbeidstakere.....	8
5	Lærlinger, inkluderende kontrakt, faglærte håndverkere	8
5.1	Lærlinger	8
5.1.1	Vilkår om bruk av lærlinger ved gjennomføring av kontrakten og om tilknytning til lærlingeordning.....	8
5.1.2	Dokumentasjon av oppfyllelse av vilkåret om bruk av lærlinger.....	9
5.1.3	Manglende oppfyllelse av kontraktsvilkår om bruk av lærlinger.....	9
5.1.4	Bortfall av vilkår om bruk av lærlinger	9
5.2	Inkluderende kontrakt.....	10
5.2.1	Vilkår om bruk av vanskeligstilte arbeidskraft.....	10
5.2.2	Dokumentasjon på at vilkåret om bruk av vanskeligstilt arbeidskraft er oppfylt 10	
5.2.3	Manglende oppfyllelse av kontraktsvilkår om bruk av vanskeligstilt arbeidskraft	11
5.2.4	Bortfall av vilkår om bruk av vanskeligstilt arbeidskraft.....	11
5.3	Krav om faglærte håndverkere	11
5.3.1	Dokumentasjon av oppfyllelse av vilkåret om bruk av faglærte håndverkere	11
5.3.2	Manglende oppfyllelse av kontraktsvilkår om bruk av faglærte håndverkere	12
6	Tillatelser, løyver og dispensasjoner	12
7	Midlertidige avtaler med grunneiere	12
8	Uttalelser til media	12
9	Registrering i datasystem	12
9.1	Bruk av system for oppfølging av seriositetskrav	12
9.2	Foretaksopplysninger	13
9.3	Mannskapsopplysninger	13
9.4	Databehandleravtale	13
10	Byggemøter (se NS 8407 pkt. 4.2)	14
11	Varsler og krav (se NS 8407 pkt. 5).....	14
12	Sikkerhetsstillelse (se NS 8407 pkt. 7).....	14
12.1	Entreprenørens sikkerhetsstillelse.....	14
12.2	Byggherrens sikkerhetsstillelse	14
13	Forsikring (se NS 8407 pkt. 8)	14
14	Valg av løsninger (se NS 8407, pkt. 14)	14

15	Kvalitetssikring (se NS 8407 pkt. 14, 15 og 20)	15
15.1	Kvalitetsplan for utførelse	15
15.2	Dokumentasjon og rapportering	15
15.2.1	Generelle bestemmelser.....	15
15.2.2	Prosjekterte data	16
15.2.3	Prosjekterte data som skal leveres til gjennomsyn før bygging	16
15.2.4	Prosjekterte data som skal leveres til godkjenning før bygging.....	16
15.2.5	Sjekklister	16
15.2.6	FDV-dokumentasjon	16
15.2.7	Rapportering	17
15.3	Bestemmelser for elektroarbeider – Elektriske anlegg.....	17
	Elektriske lavspenningsinstallasjoner.....	17
	Fordelinger	17
	Ekomanlegg	17
	Maskiner	17
16	Bruk av kontraktsmedhjelpere (se NS 8407, pkt. 10)	17
17	Påslag for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av andre entrepriser (se NS 8407 pkt. 12.4).....	18
18	Spesielle krav i fremdriftsplanen.....	18
19	Byggherrens ytelser	19
19.1	Grunnlagsdata.....	19
19.2	Grunnforhold (se NS 8407, pkt. 23).....	19
19.3	Tidspunkt for byggherrens ytelser.....	19
20	Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av ferdigstillelsesfristen.....	19
20.1	Frister for administrative leveranser etc	19
21	Fakturering og betaling (se NS 8407 punkt 27, 28 og 39)	20
22	Regningsarbeider (se NS 8407, pkt. 30).....	20
23	Vederlagsjustering (se NS 8407 pkt.34).....	20
24	Mangel ved kontraktsgjenstanden (se NS 8407 pkt. 42).....	21
25	Tvisteløsning (se NS 8407 pkt. 50)	21
26	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.....	21
27	Ytre miljø.....	21
27.1	Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen.....	21
	Energi og miljø - generelt.....	21
27.2	Hensyn til omgivelsene	22
27.3	Tømmer og treprodukter.....	22
27.4	Avfallshåndtering	22
27.5	Environmental Product Declaration (EPD) – Miljødeklarasjon.....	23
	Avfallshåndtering	23
27.6	Spesielle krav knyttet til ytre miljø	23
28	Fellesbestemmelser for SHA og YM	23
28.1	Beredskapsplan og øvelser	23
29	Sprengningsarbeider	24
29.1	Transport av sprengstoff.....	24
29.2	Sprengningsplaner	24
29.3	Arbeid hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere entrepriser ...	24
29.4	Oppstartsmøter ved sprengningsarbeid	25
30	Andre bestemmelser	25
30.1	Riggplass	25

30.2 Kontor for byggherren	25
----------------------------------	----

1 Definisjoner (se NS 8407 pkt. 1 og pkt. 4)

1.1 Kontraktssum

Kfr. NS 8407, pkt 1.6

1.2 Totalentreprenør – entreprenør

Entreprenør skal forstås som totalentreprenør.

1.3 Byggherremøte - byggemøte

Byggemøte skal forstås som byggherremøte, jf. NS 8407, pkt. 4.2.

2 Språkkrav

Kontraktens språk er norsk. All formell kommunikasjon under gjennomføringen av kontrakten skal skje på norsk.

3 Opplysninger gitt i tilbudet

Opplysninger gitt av entreprenøren i tilbudet, og som er grunnlag for byggherrens vurdering av kvalifikasjoner og av tilbudet iht. fastsatte tildelingskriterier er forpliktende for entreprenøren. Videre legges entreprenørens opplysninger iht. fastsatte tildelingskriterier til grunn som premisser for utførelsen.

Entreprenøren skal informere byggherren om utpeking, utskifting eller forflytting av personer som er tillagt viktige funksjoner i kontraktarbeidet.

Entreprenøren skal til enhver tid og på eget initiativ sørge for utskifting av personell som opptrer klanderverdig eller viser seg uegnet til å utføre sine arbeidsoppgaver.

Byggherren kan, hvis det foreligger saklig grunn, nekte entreprenøren å benytte angitte personer i de aktuelle stillingene eller kreve at personene blir skiftet ut. Omkostningene ved dette skal bæres av entreprenøren.

4 Bestemmelser om arbeidstakere

4.1 Personell

Arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold. Deler av arbeidet kan utføres av underentreprenør, innleide arbeidstakere eller utsendte arbeidstakere. Arbeidskraften skal være lovlig.

Person(er) med det daglige administrative ansvaret og gjennomføringsansvar for kontrakten skal være ansatt hos entreprenøren.

4.2 Lønns- og arbeidsvilkår

Følgende tilføyes som nytt NS 8407 pkt : 18.9 «Lønns- og arbeidsvilkår»

Pkt 18.9.1 Krav til totalentreprenør og eventuelle underentreprenører

«På områder som er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal totalentreprenøren sørge for at ansatte hos totalentreprenøren og eventuelle underentreprenører som direkte medvirker til å oppfylle denne kontrakten har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldene forskrifter.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal totalentreprenøren sørge for at de samme ansatte har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Totalentreprenøren skal ha samme forpliktelser avtalefestet i alle avtaler som omfatter ansatte hos underentreprenører som direkte medvirker til å oppfylle denne kontrakten.»

Pkt 18.9.2 Administrative bestemmelser for lønns- og arbeidsvilkår

Egenrapportering:

«Totalentreprenøren skal gjøre rede for hvordan virksomheten ivaretar kravene i pkt. 18.9.1 ovenfor. Dette skal gjøres ved å fylle ut skjema for egenrapportering av lønns- og arbeidsvilkår. Med mindre annet er avtalt, skal egenrapporteringen sendes til byggherren innen én måned etter kontrakten har startet. Egenrapportering kan kreves flere ganger i løpet av kontraktperioden.»

Byggherrens rett til å kreve dokumentasjon:

«Totalentreprenøren skal på forespørsel og innen tidsfrist satt av byggherren kunne dokumentere at kravene til lønns- og arbeidsvilkår blir overholdt i egen virksomhet og hos eventuelle underentreprenører. Dokumentasjonen kontrolleres av byggherren eller ekstern kontrollør engasjert av byggherren.»

«Dokumentasjonen kan inkludere, men er ikke begrenset til, komplett liste med navn på egne og eventuelle underentreprenørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, oversikt over allmenngjorte og/eller landsomfattende tariffavtaler som legges til grunn for de samme ansatte, innsyn i totalentreprenørens avtalte lønns- og arbeidsvilkår med eventuelle underentreprenører, timelister, arbeidsavtaler, lønnslipper og avtaler om kost og losji.»

Rett til å foreta annonserte og uannonserte kontroller:

«Byggherren, samt eksterne kontrollører engasjert av byggherren, har rett til å foreta annonserte og uannonserte stedlige kontroller hos totalentreprenøren, eventuelle underentreprenører og på byggeplassen. En stedlig kontroll vil kunne inkludere innsyn i lønns- og personaldata.»

Taushetsplikt vedr. innhentede opplysninger:

«Byggherren og eventuell ekstern kontrollør som mottar dokumentasjon fra totalentreprenøren, har taushetsplikt om opplysningene i dokumentasjonen.»

Ved pålegg fra Arbeidstilsynet gjelder følgende:

«Hvis totalentreprenør eller underentreprenør får pålegg fra Arbeidstilsynet som gjelder lønns- og/eller arbeidsvilkår, skal totalentreprenøren uten opphold informere byggherren ved kopi av pålegget. Totalentreprenøren eller underentreprenøren skal utbedre forholdene i pålegget innen Arbeidstilsynets frister.

Pkt 18.9.3 Sanksjoner

Dagmulkt ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktsbestemmelser for lønns- og arbeidsvilkår:

«Totalentreprenør som ikke leverer egenerklæringsskjema innen 1 mnd. etter at kontrakten har startet og som ikke har avtalt en annen leveringsfrist for egenerklæringen, plikter å betale dagmulkt inntil skjema er levert eller maksimal dagmulkt er påløpt. Dagmulkten påløper automatisk, uten ytterligere varsel.»

«Tilsvarende gjelder der byggherren har gitt totalentreprenøren en tidsfrist for å fremlegge dokumentasjon på at kravene til lønns- og arbeidsvilkår blir overholdt i egen virksomhet og hos eventuelle underentreprenører, men dokumentasjonen ikke blir levert innen fristen.»

«Hvis totalentreprenøren eller underentreprenører får pålegg fra Arbeidstilsynet som gjelder lønns- og/eller arbeidsvilkår og ikke utbedrer forholdene i pålegget innen Arbeidstilsynets frister, vil dette bli ansett som mislighold av kontrakten som vil medføre plikt til å betale dagmulkt inntil forholdet er rettet eller maksimal dagmulkt er påløpt. Dagmulkten påløper automatisk, uten ytterligere varsel.»

«Hvis brudd på pkt. 18.9.1 ovenfor oppdages av byggherren eller av tredjepart engasjert av byggherren, skal totalentreprenøren rette forholdet innen den frist byggherren fastsetter. Der totalentreprenøren selv oppdager slikt brudd gjennom internkontroll eller egen oppfølging av underentreprenører, skal totalentreprenøren uten opphold opplyse byggherren om forholdene og utbedre forholdene innen frist fastsatt av byggherren. Byggherren kan kreve at totalentreprenøren skal utarbeide en plan for forbedringer som skal godkjennes av byggherren. Hvis forholdene ikke utbedres innen fastsatt frist, vil dette bli ansett som mislighold av kontrakten, som vil medføre plikt til å betale dagmulkt inntil forholdet er rettet eller maksimal dagmulkt er påløpt. Dagmulkten påløper automatisk, uten ytterligere varsel.»

«Ved brudd på administrative bestemmelser i pkt 18.9.2. utgjør dagmulkten 0,1 promille av kontraktssummen pr. hverdag misligholdet varer, begrenset til 20 – tyve – hverdager. Ved brudd på kravene i pkt 18.9.1 utgjør dagmulkten 1 promille av kontraktssummen pr. hverdag misligholdet varer. Dagmulkten utgjør uansett minimum kr. 1000,- pr. hverdag.»

Heving ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktsbestemmelser for lønns- og arbeidsvilkår:

«Ved alvorlige brudd på lønns- og arbeidsvilkår som medfører fare for ansattes liv og helse, ved gjentatte brudd eller når avtalt maksimal dagmulkt er påløpt, anses dette som vesentlig mislighold som gir byggherren rett til å heve kontrakten.»

4.3 Rapportering av utenlandsk virksomhet

Følgende tilføyes som nytt NS 8407 pkt 18.10 «Utvidet skatteattest»

Pkt 18.10.1 Byggherrens rett til å innhente opplysninger

Byggherren skal ha fullmakt fra totalentreprenøren og underentreprenører til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold m.m., som er vedlagt denne kontrakt.

De rettigheter og plikter som fremgår av fullmakten skal gjelde fra signering av fullmakt og frem til seks måneder etter at kontrakten er avsluttet.

Pkt 18.10.2 Brudd på skatte- og avgiftslovgivningen

«Totalentreprenøren, eventuelle underentreprenører og selskaper som totalentreprenøren har støttet seg på for å bli kvalifisert, skal til enhver tid oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

Byggherren kan til enhver tid foreta kontroll av at totalentreprenøren, eventuelle underentreprenører og andre selskaper som totalentreprenøren har støttet seg på for å bli kvalifisert, oppfyller sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

Dersom totalentreprenøren *i ikke uvesentlig grad* misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter, kan byggherren, etter at totalentreprenøren er gitt en frist til å rette forholdet, heve kontrakten dersom retting ikke har blitt gjort innen fristen.

Dersom totalentreprenøren *vesentlig* misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter kan byggherren heve kontrakten uten at totalentreprenøren er gitt en frist til å rette.

Retten til å heve gjelder ikke dersom kravet formelt er bestridt overfor kompetent myndighet og totalentreprenøren overfor byggherren kan sannsynliggjøre at kravet ikke er berettiget.

Bestemmelsene over om totalentreprenøren mislighold gjelder også for underentreprenører som totalentreprenøren har støttet seg på for å bli kvalifisert og for andre selskaper som totalentreprenøren har støttet seg på for å bli kvalifisert.

Dersom totalentreprenørens øvrige underentreprenører *i ikke uvesentlig grad* misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter, kan byggherren gi underentreprenøren en frist til å rette forholdet. Er forholdet ikke rettet innen fristen, kan byggherren kreve at totalentreprenøren snarest mulig skifter ut sin underentreprenør, uten kostnad for byggherren.

Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet er formelt bestridt overfor kompetent myndighet, og totalentreprenøren sannsynliggjør overfor byggherren at kravet mot underentreprenøren ikke er berettiget.

Dersom totalentreprenøren ikke skifter ut underentreprenør som byggherren har krevd utskiftet, kan byggherren heve avtalen.»

4.4 Skilt og reklame.

Følgende tilføyes som nytt pkt 18.11 «Skilting og reklame»:

«Byggeplassens hovedaktører skal fremgå av byggeplasskilt som utformes etter Bergen kommunes standard. Oppsetting av skilt, bannere og annen form for reklame på byggeplassen er ikke tillatt.»

4.5 Språkkrav for arbeidstakere

Det kreves at minst en av arbeidstakerne på det enkelte arbeidslag kan kommunisere slik at vedkommende forstår og kan gjøre seg forstått på norsk i tillegg til eventuelle andre språk hos øvrige medarbeidere på arbeidslaget. Arbeidstakere som er avhengige av å direkte kommunisere med hverandre, skal kunne kommunisere med hverandre på et språk alle forstår.

Med arbeidslag forstås arbeidere som er organisert slik at de umiddelbart kan oppnå kommunikasjon med hverandre uten bruk av elektroniske eller andre kommunikasjons hjelpemidler. Språkkravet gjelder også for de som utfører arbeid alene på arbeidsstedet og for stedlig ledelse hos entreprenøren.

Alle som arbeider med trafikkdirigering skal kunne kommunisere på norsk.

Alt HMS-arbeid, eksempelvis opplæring, vernerunde, informasjon og gjennomgåelse av risikovurdering og SJA skal foregå på et språk arbeidstakeren forstår.

5 Lærlinger, inkluderende kontrakt, faglærte håndverkere

5.1 Lærlinger

5.1.1 Vilkår om bruk av lærlinger ved gjennomføring av kontrakten og om tilknytning til lærlingeordning

Totalentreprenøren og/eller underentreprenøren(ene) skal være registrert som godkjent lærebedrift og lærling(er) skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet.

10 % av arbeidede timer på kontrakten skal utføres av lærling(er) innen elektro og/eller bygg- og anleggsteknikk.

Lærlingekravet skal oppfylles uavhengig av om arbeidet på det aktuelle fagområdet utføres av totalentreprenøren selv eller av underentreprenør(er).

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.

Slutter lærlingen i bedriften er entreprenøren forpliktet til å finne en erstatte.

5.1.2 Dokumentasjon av oppfyllelse av vilkåret om bruk av lærlinger

Totalentreprenøren skal dokumentere oppfyllelsen av lærlingekravet på følgende måte:

- Lærlingen(e)s navn, kontaktopplysninger og lærekontrakt skal sendes ved oppstart av arbeidene eller etter nærmere definert avtale med byggherren
- Statistikk over bruk av lærling(er) leveres ihht ordinære rutiner for kontraktsoppfølging i kontrakten

Byggherren sjekker på <https://finnlarebedrift.no/> at entreprenør og/eller underentreprenør(er) er godkjent lærebedrift.

Byggherren kan når som helst i kontraksperioden be om ytterligere dokumentasjon som gjør det mulig å kontrollere at kravet er oppfylt. Totalentreprenøren kan eksempelvis bli bedt om å fremlegge lærlingens individuelle opplæringsplan, lærlingens timelister, lønns slipper mv. Byggherren forbeholder seg retten til å kontakte lærlingen(e) direkte med spørsmål om hun/han fortsatt arbeider i virksomheten som oppgitt. Det er byggherren som bestemmer om innmeldt dokumentasjon er tilstrekkelig eller om det kreves ytterligere dokumentasjon. Totalentreprenøren plikter å utlevere etterspurt dokumentasjon med de frister som byggherren gir.

5.1.3 Manglende oppfyllelse av kontraktvilkår om bruk av lærlinger

Bestemmelsene i denne kontrakten om dokumentasjon og kontroll av lønns- og arbeidsvilkår får, så langt de passer, tilsvarende anvendelse for bestemmelsene i pkt. 5.1.1 og 5.1.2 over om bruk av lærlinger og for kontroll og dokumentasjon av henholdsvis bruk av lærlinger og tilknytning til lærlingeordning. Det er særlig følgende bestemmelser som vil komme til anvendelse:

- Rett til å foreta annonserte og uannonserte kontroller
- Taushetsplikt vedr. innhentede opplysninger
- Dagmulkt ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktbestemmelser
- Heving ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktbestemmelser

Hvis totalentreprenøren ikke når opp til avtalt prosentsats for bruk av lærling(er), vil dette gå til avkortning i sluttoppgjøret på 1 promille av kontraktssummen, pr prosent manglende måloppnåelse av total lærlingetid innenfor de(t) angitte fagområdene(t).

5.1.4 Bortfall av vilkår om bruk av lærlinger

Dersom totalentreprenøren ikke klarer å få tatt inn lærlinger på det fagområdet som lærlingekravet i denne kontrakten gjelder og kan dokumentere at det er gjennomført hensiktsmessige tiltak for å få tatt inn lærlinger, bortfaller vilkåret om bruk av lærlinger ved gjennomføring av oppdraget. Det skal bekreftes skriftlig fra byggherren at kravet anses bortfalt.

5.2 Inkluderende kontrakt

5.2.1 Vilkår om bruk av vanskeligstilte arbeidskraft

Totalentreprenøren skal sørge for at det ved gjennomføring av kontrakten benyttes minst 1 funksjonshemmede eller vanskeligstilte personer.

Begrepene funksjonshemmede og vanskeligstilte personer er nærmere definert i anskaffelsesforskriften § 8-8 og departementets veileder til det nye anskaffelsesregelverket under temaet «Reserverte kontrakter».

Personen(e) skal delta i arbeidet med å oppfylle kontrakten.

Personen(e) skal arbeide i den stillingsprosent som hans/hennes arbeidsevne tillater.

Personer som tilfredsstiller samlebetegnelse «*funksjonshemmede eller vanskeligstilte*» og som allerede er ansatt på ordinære vilkår i bedriften vil ikke telle med i oppfyllelsen av kravet.

Personene kan enten ansettes ordinært eller gå på tiltak fra NAV. Kravet vil også anses som oppfylt ved bruk av varig tilrettelagt arbeid (VTA eller VTO) i skjermet eller ordinær virksomhet. Blir personen(e) på tiltak etter hvert ansatt på ordinære vilkår, vil det ikke være et krav at totalentreprenøren inngår avtaler med ny(e) person(er) på tiltak. Slutter personen i bedriften eller tiltaket opphører uten av vedkommende får ordinær ansettelse, er totalentreprenøren forpliktet til å finne en erstatte.

Kravet skal oppfylles uavhengig av om arbeidet utføres av totalentreprenøren selv eller av underleverandør(er).

Utenlandske entreprenører kan oppfylle kravet ved å benytte funksjonshemmede eller vanskeligstilte personer fra andre EU/EØS-land eller fra Norge. Personene kan være tilknyttet arbeidsmarkedstiltak som retter seg mot funksjonshemmet eller vanskeligstilt arbeidskraft i Norge eller i et annet EU/EØS-land. Personen(e) må ha gyldig opphold i Norge.

5.2.2 Dokumentasjon på at vilkåret om bruk av vanskeligstilt arbeidskraft er oppfylt

Totalentreprenøren skal dokumentere oppfyllelsen av vilkåret på følgende måte:

- a) Totalentreprenøren skal snarest mulig etter oppstart av kontrakt levere dokumentasjon på at «funksjonshemmet» eller «vanskeligstilt arbeidskraft» benyttes. Dette kan være avtale om tilrettelegging og oppfølging for arbeidssøkere og arbeidsgivere eller annen dokumentasjon fra NAV, tiltaksarrangør eller annen uavhengig part. Det vil også være tilstrekkelig å levere dokumentasjon på at personen har vært arbeidsledig eller langtidsledig og deretter ble ordinært ansatt i bedriften. Fullt navn og kontaktopplysninger på personene skal oppgis. Det er byggherren som bestemmer om innmeldt dokumentasjon er tilstrekkelig, eller om det kreves ytterligere dokumentasjon.
- b) Det skal beskrives hvilken type oppgaver de angitte personer skal delta i utførelsen av.

Byggherren kan når som helst i kontraktperioden be om dokumentasjon som gjør det mulig å kontrollere at kravet er oppfylt. Byggherren forbeholder seg retten til å kontakte

personen direkte med spørsmål om vedkommende er på tiltak eller fortsatt arbeider i virksomheten som oppgitt. Totalentreprenøren plikter å utlevere etterspurt dokumentasjon med de frister som byggherren gir.

5.2.3 Manglende oppfyllelse av kontraktsvilkår om bruk av vanskeligstilt arbeidskraft

Bestemmelsene i denne kontrakten om dokumentasjon og kontroll av lønns- og arbeidsvilkår får, så langt de passer, tilsvarende anvendelse for bestemmelsene i pkt. 5.2.2 over. Det er særlig følgende bestemmelser som vil komme til anvendelse:

- Rett til å foreta annonserte og uannonserte kontroller
- Taushetsplikt vedr. innhentede opplysninger
- Dagmulkt ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktbestemmelser
- Heving ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktbestemmelser

Totalentreprenøren har varslingsplikt ved endringer.

5.2.4 Bortfall av vilkår om bruk av vanskeligstilt arbeidskraft

Dersom totalentreprenøren ikke klarer å få tak i funksjonshemmede eller vanskeligstilte personer til å utføre arbeidsoppgaver på kontrakten og kan dokumentere at det er gjennomført hensiktsmessige tiltak for å få inkludert slike personer, bortfaller vilkåret ved gjennomføring av oppdraget. Det skal bekreftes skriftlig fra byggherren at kravet anses bortfalt.

5.3 Krav om faglærte håndverkere

For de fag som omfattes av utdanningsprogrammene [bygg- og anleggsteknikk](#), [elektrofag](#) og [anleggsgartnerfaget](#), skal minimum 50 % av arbeidede timer på kontrakten utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning.

Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag.

I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

5.3.1 Dokumentasjon av oppfyllelse av vilkåret om bruk av faglærte håndverkere

Totalentreprenøren skal dokumentere oppfyllelsen av kravet ved å registrere kategori på personell i oppdragsgivers system for oppfølging av seriøsitetkrav.

Byggherren kan når som helst i kontraktperioden be om kompetansebevis som fagbrev, svennebrev mv. som dokumentasjon for kompetansen. Det er byggherren som bestemmer om innmeldt dokumentasjon er tilstrekkelig eller om det kreves ytterligere dokumentasjon.

Totalentreprenøren plikter å utlevere etterspurt dokumentasjon med de frister som byggherren gir.

5.3.2 Manglende oppfyllelse av kontraktsvilkår om bruk av faglærte håndverkere

Bestemmelsene i denne kontrakten om dokumentasjon og kontroll av lønns- og arbeidsvilkår får, så langt de passer, tilsvarende anvendelse for bestemmelsene i pkt. 5.3 og 5.3.1 over om bruk av fagarbeidere med fagbrev og for kontroll og dokumentasjon. Det er særlig følgende bestemmelser som vil komme til anvendelse:

- Rett til å foreta annonserte og uannonserte kontroller
- Dagmulkt ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktbestemmelser
- Heving ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktbestemmelser

Hvis totalentreprenøren ikke når opp til avtalt prosentsats for bruk av faglærte håndverkere, vil dette gå til avkortning i sluttoppgjøret på 1 promille av kontraktssummen, pr prosent manglende måloppnåelse.

6 Tillatelser, løyver og dispensasjoner

Entreprenøren må selv sørge for å skaffe seg nødvendige tillatelser, løyver og dispensasjoner for de maskiner, personell og utstyr som skal brukes til utførelse av kontraktarbeidet.

7 Midlertidige avtaler med grunneiere

Hvis entreprenøren inngår midlertidige avtaler med grunneiere i tilknytning til gjennomføring av kontraktarbeidet, skal byggherren informeres med kopi av avtalen før den trer i kraft.

8 Uttalelser til media

Generelt skal det henvises til byggherren om forhold vedrørende kontraktarbeidet. Entreprenøren skal ikke uttale seg til media om slike forhold uten på forhånd å ha konferert med byggherren.

9 Registrering i datasystem

I forbindelse med oppfølgingen av kontraktarbeidet vil Bergen Kommune registrere entreprenøren med kontaktperson, adresse og telefonnummer i byggherrens eget elektroniske verktøy. Opplysninger om sine registrerte data, kan entreprenøren få ved henvendelse til byggherren. Disse opplysningene blir ikke utlevert til andre.

9.1 Bruk av system for oppfølging av seriøsitetsskrav

Oppdragsgiver benytter systemet [HMSREG](#) for oppfølging av seriøsitetsskrav. Formålet med systemet er å forebygge sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

HMSREG har løpende oversikt over mannskap og leverandører på det enkelte oppdrag.

Funksjonalitet i løsningen er blant annet:

- Registrering av mannskapslister og underleverandører
- Registrering av inn- og utpasseringer
- Godkjenning av nye underleverandører og nytt mannskap

Alle ansatte må ha [HMS kort](#).

9.2 Foretaksopplysninger

Leverandør skal før oppstart av arbeidene registrere opplysninger om eget foretak og eventuelle underleverandører.

I avtale med underleverandører skal det inntas bestemmelser som sikrer at underleverandør registrerer egne underleverandører.

9.3 Mannskapsopplysninger

Leverandørens og underleverandørers ansatte skal registrere sine inn- og utpasseringer når de utfører arbeid på oppdragsgivers lokasjoner. Registrering skal enten skje ved å gi oppdragsgiver tilgang til data samlet inn av adgangskontrollsystemet eller ved bruk av applikasjon som benyttes gjennom ansattes smarttelefon/nettbrett.

Leverandør plikter å etterregistrere informasjon om enkeltansatte som har vært på byggeplassen, for eksempel rolle (fagarbeider, lærling, ufaglært) og språk.

Systemet registrerer personopplysninger om leverandør og underleverandørers ansatte. Dette gjelder opplysninger som er registrert i forbindelse med utstedelse av HMS-kort (bl.a. navn, fødselsdato, kjønn, arbeidsgiver, kortnummer og utløpsdato). I tillegg registrerer systemet opplysninger om mannskapet, herunder roller (lærling, fagarbeider, ufaglært, person under arbeidstrening etc).

Mannskapet kan logge seg inn og se hvilke personopplysninger som er registrert om dem i systemet.

Oppdragsgiver har anledning til å kontrollere at kontraktkravene er oppfylt. Det kan medføre at oppdragsgiver ber om ytterligere opplysninger om ansatte/mannskap gjennom innhenting av lærlingkontrakt, arbeidskontrakt, praksisplasskontrakt, lønns slipper, timelister, arbeidsplaner mv.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

9.4 Databehandleravtale

For å ivareta kravene i EU sin nye personvernordning (GDPR) og Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven), må foretakene som har kontrakt med Etat

for utbygging signere databehandleravtale. Dette gjelder entreprenører og eksterne rådgivere som vil få befatning med personopplysninger på vegne av etaten.

Databehandleravtalen skal signeres og returneres til byggherren i forbindelse med kontraktsinngåelse.

10 Byggemøter (se NS 8407 pkt. 4.2)

Byggherremøter holdes vanligvis hver 14. dag.

I tillegg til byggherremøter ønsker byggherren invitasjon til totalentreprenørens egne/interne byggemøter, prosjekteringsmøter samt vernerunder.

11 Varsler og krav (se NS 8407 pkt. 5)

Første ledd, andre punktum og andre ledd utgår og erstattes med følgende:

«Varsler og krav gitt ved elektronisk kommunikasjon regnes som skriftlig når det oversendes signert endringsanmodning/varsel om endring (EA/VOE) som scannet vedlegg til e-post.»

Varsel og krav iht. NS 8407 pkt. 5 skal gis på byggherrens fastsatte skjemaer.

12 Sikkerhetsstillelse (se NS 8407 pkt. 7)

12.1 Entreprenørens sikkerhetsstillelse

Pkt 7.1 Generelle bestemmelser

Følgende tilføyelse gjelder som nytt siste punktum i tredje ledd:

«Konserngaranti aksepteres ikke.»

12.2 Byggherrens sikkerhetsstillelse

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

13 Forsikring (se NS 8407 pkt. 8)

Entreprenøren skal levere byggherren kopi av forsikringsbevis før kontraktarbeidens start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått.

Byggherren skal oppdateres med kopi ved endringer og fornyelse av forsikringsbevis.

14 Valg av løsninger (se NS 8407, pkt. 14)

Det er entreprenørens ansvar, med mindre annet er avtalt, at anlegget som omfattes av kontrakten prosjekteres i henhold til krav gitt i kontrakten samt relevante håndbøker og retningslinjer utgitt av Statens vegvesen.

Entreprenøren kan benytte andre tekniske løsninger enn det som fremgår av konkurransegrunnlaget forutsatt at løsningen forelegges Byggherren, og forutsatt at

løsningen ivaretar byggherrens mål om høy trafiksikkerhet, god framkommelighet, godt miljø samt kvalitet og økonomi. De valgte løsninger skal kunne bygges og vedlikeholdes under fullt forsvarlige arbeidsmiljøforhold.

Relevante norske standarder samt EN-standarder skal gjelde. Det samme gjelder andre standarder som det er vist til.

Byggherren vil gå igjennom entreprenørens dokumentasjon av planlagte løsninger. Byggherrens gjennomgang fritar ikke entreprenøren fra ansvaret for at planløsninger og tekniske løsninger er gjennomførbare i henhold til de kvalitetskrav som er gitt i kontrakten.

15 Kvalitetssikring (se NS 8407 pkt. 14, 15 og 20)

15.1 Kvalitetsplan for utførelse

Entreprenøren skal innen **4 uker** etter at avtalen er undertegnet av begge parter, og før aktuelle arbeider settes i gang, levere byggherren en kvalitetsplan for alle arbeider. Denne fristen er dagmulksbelagt, jf «C2 Dagmulksbelagte frister».

Kvalitetsplanen skal løpende oppdateres og godkjennes av byggherren. Kvalitetsplanen skal fastlegge de viktigste kvalitetsaspektene, samt hvilke prosedyrer, kontroller og dokumentasjon som skal gjelde for kontraktsarbeidet.

Kvalitetsplanen skal som minimum inneholde:

- oversikt over kvalitetsansvarlige
- oversikt over hvilke områder som skal kontrolleres og hvordan kontrollere dette (egen, -sidemanns-, tverrfagligkontroll)
- oversikt over kritiske kvalitetsfaktorer og grensesnittproblematikk
- hvordan dokumenteres bruken av kontrollplaner og sjekklister og hvilken kontroll finnes for at disse blir brukt
- hvilke system for avvik finnes og hvordan skal dette brukes
- oversikt over tverrfaglige kontroller og hvordan skal disse utføres
- hvilke system finnes for utskifting av nøkkelpersonell
- hvilke system har totalentreprenøren for kontrahering av underentreprenører
- hvilke system har totalentreprenøren for å videreføre krav til kvalitetsplan til den enkelte underentreprenør

15.2 Dokumentasjon og rapportering

15.2.1 Generelle bestemmelser

Dokumentasjon på at kontraktens kvalitetskrav er oppfylt skal leveres byggherren fortløpende. Eventuelle avvik skal tydelig fremgå av entreprenørens kvalitetsdokumentasjon.

For hver kalendermåned skal entreprenøren levere en statusrapport. Denne skal som et minimum redegjøre for fremdriftsmessig status iht. gjeldende fremdriftsplan. Dette gjelder også økonomisk og kvalitetsmessig status samt en redegjørelse for HMS og ytre miljø. Statusrapporten skal inneholde samleskjema på utført material- og massekontroll, geometrisk kontroll, og «som utført» -målinger.

15.2.2 Prosjekterte data

Entreprenøren skal dokumentere at prosjekterte tekniske løsninger er i henhold til krav i kontrakten. Dokumentasjon entreprenøren skal levere, og når den skal leveres fremgår av kapittel D. Byggherren skal gis nødvendig innsyn i prosjektert dokumentasjon med egnede innsynsverktøy eller samhandlingsløsninger.

15.2.3 Prosjekterte data som skal leveres til gjennomsyn før bygging

Entreprenøren skal levere dokumentasjon av tekniske løsninger før bygging starter. Entreprenøren er ansvarlig for å levere dokumentasjonen på en form som sikrer at byggherre raskt og enkelt kan sette seg inn i tekniske løsninger samt beregninger og analyser som ligger til grunn for løsningene. Det fremgår av kapittel D hvilken dokumentasjon som skal leveres til gjennomsyn før bygging.

15.2.4 Prosjekterte data som skal leveres til godkjenning før bygging

Entreprenøren skal følge de rutiner for godkjenning av modeller, tegninger eller annen dokumentasjon som kreves av Bergen Kommune v/ Bymiljøetaten. Det fremgår av kapittel D hvilken dokumentasjon som skal leveres til godkjenning før bygging og til hvilke tidsfrister dokumentasjonen skal leveres.

15.2.5 Sjekklistene

Kvaliteten på utførelsen skal dokumenteres ved sjekklister. Entreprenøren utarbeider sjekklister. Sjekklister skal inneholde plass for kontrollsignatur og skal undertegnes av den person som har utført kvalitetssikringsarbeidet samt entreprenørens ansvarlige representant. Entreprenøren skal fremlegge kopi av sjekklister ved viktige milepæler, før videre arbeider kan startes. Kopi kan kreves oversendt byggherren fortløpende for alle arbeider.

Sjekklister skal utfylles med måleverdier og dokumentere krav gitt i kontrakten, samt inneholde verdiene i kravene i kontrakten.

15.2.6 FDV-dokumentasjon

All FDV-dokumentasjon skal leveres på norsk. All dokumentasjon skal leveres elektronisk i søkbart html eller pdf format tilrettelagt slik at sider kan slettes og legges til av autorisert person hos byggherren. Strukturen i det digitale formatet må følge en logisk og tabellarisk oppbygging.

Totalentreprenør skal:

- Utarbeide fremdriftsplan for alle leveranser av FDV-dokumentasjon
- Oppnevne ansvarlig kontaktperson for FDV-dokumentasjon
- FDV-dokumentasjon og tegninger skal utarbeides «som bygget».

Utkast til FDV-dokumentasjon skal være levert Byggherren til godkjenning **6 uker**, før frist for overtakelse.

FDV-dokumentasjonen skal gjennomgå/benyttas i opplæring av driftspersonalet/bruker.

Feil og mangler i dokumentasjonen skal rettes opp fortløpende i prøvedriftsperioden (eller i reklamasjonsperioden hvis det ikke er avtalt prøvedriftsperiode).

15.2.7 Rapportering

Totalentreprenørene skal sende skriftlig månedsrapport. Rapporten skal sendes innen den 5. i hver måned.

15.3 Bestemmelser for elektroarbeider – Elektriske anlegg

Elektriske anlegg omfatter elektriske lavspenningsinstallasjoner inklusive føringsveier, reserve- og nødstrømsanlegg, fordelinger, ekomanlegg og maskiner.

Elektriske lavspenningsinstallasjoner

Elektriske anlegg skal planlegges, prosjekteres, bygges, driftes og vedlikeholdes i henhold til NEK400 eller NEK EN 60364-serien.

Dette gjelder også endringer av eksisterende anlegg.

Fordelinger

Fordelinger skal være utført i henhold til relevante deler i NEK 439-serien eller NEK EN 61439-serien.

Ekomanlegg

Ekomanlegg omfatter nett for elektronisk kommunikasjon og skal planlegges, prosjekteres, bygges, driftes og vedlikeholdes i henhold til NEK700-serien.

Dette gjelder også endringer av eksisterende anlegg.

Maskiner

Maskiner skal utføres i henhold til NEK EN 60204-1. Risikovurdering av maskiner skal bygge på prinsippene i NS-EN ISO 12100.

Kabelføringer og termineringer som utføres lokalt ved sammenstilling av maskiner skal utføres av registrerte elektroentreprenører etter montasjeanvisning fra maskinleverandør.

16 Bruk av kontraktsmedhjelpere (se NS 8407, pkt. 10)

Følgende tilføyes som nytt pkt 10.4 «Begrensning i bruk av underleverandører»:

«Totalentreprenøren kan ikke, uten byggherrens skriftlige samtykke, ha mer enn to ledd underentreprenører i kjede under seg. Også selskap som kun leverer bemanning er å anse som underentreprenør etter denne bestemmelsen.»

Følgende tilføyes som nytt pkt 10.5 «Antikontraktør-klausul»:

«Arbeidet skal utføres av totalentreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av underentreprenøren og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft. Byggherren kan bestemme at avtale om underentreprise med enkeltpersonforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft skal godkjennes skriftlige av byggherren. Byggherrens godkjennelse endrer ikke totalentreprenørens forpliktelser overfor byggherren.»

«Byggherren kan kreve dagmulkt dersom totalentreprenøren selv eller noen av hans underentreprenører anvender ulovlig eller ikke kontraktmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktsummen.»

Følgende tilføyes som nytt pkt 10.6 «Bruk av utenlandsk arbeidskraft»:

«Byggherren skal i henhold til ligningsloven gi opplysninger til sentralskattekontoret for utenlandssaker (Sentralskattekontoret) om visse oppdragstakere og ansatte. Plikten til å gi opplysninger omfatter også oppdrag nedover i kontraktkjeden.»

«Totalentreprenøren skal på vegne av byggherren gi de nødvendige opplysninger til Sentralskattekontoret for egne arbeidere, herunder for underentrepriser og andre oppdrag nedover i kontraktkjeden, i henhold til ligningslovens regler.»

«Dersom opplysningsplikten ikke oppfylles vil byggherren rammes av sanksjoner, herunder kan Sentralskattekontoret ilegge gebyr og dagmulkt, samt pålegge ansvar for ikke betalt skatt. Dersom slike sanksjoner iverksettes ovenfor byggherren, og dette skyldes at totalentreprenøren ikke har oppfylt sine plikter, skal entreprenøren erstatte byggherrens tap.»

«Totalentreprenøren skal i sluttoppgjøret skriftlig bekrefte at nødvendig varslings til myndighetene er utført. Sluttoppgjør vil ikke bli foretatt før slik bekreftelse foreligger.»

17 Påslag for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av andre entrepriser (se NS 8407 pkt. 12.4)

Se Konkurransesgrunnlag del I

18 Spesielle krav i fremdriftsplanen

Entreprenøren skal levere detaljert fremdriftsplan senest to uker etter kontraktsignering. Entreprenøren foreslår og byggherren bestemmer detaljeringsgrad. Arbeidene kan ikke påbegynnes før slik fremdriftsplan foreligger.

Fremdriftsplanen skal til enhver tid vise entreprenørens reelle plan for utførelse og ferdigstilling av arbeidene. Milepæler, tidskritiske avhengigheter og aktiviteter som innebærer risiko skal blant annet fremgå. Oppdatert fremdriftsplan som både viser reelt oppnådd fremdrift og videre planlagt reell fremdrift, skal leveres byggherren innen 15. hver måned fra og med andre kalendermåned etter oppstart.

Midlertidigheter skal fremgå av fremdriftsplanen.

19 Byggherrens ytelser

19.1 Grunnlagsdata

Av kapittel D fremgår hvilke grunnlagsdata som leveres av byggherre og hvilke grunnlagsdata entreprenøren skal samle inn, registrere eller kvalitetssikre. Entreprenøren står ansvarlig for kvaliteten på grunnlagsdata som er samlet inn, registrert og kvalitetssikret av totalentreprenør eller kontraktsmedhjelpere.

19.2 Grunnforhold (se NS 8407, pkt. 23)

Rapporter og eventuell beskrivelse skal gi entreprenøren grunnlag for egne vurderinger av grunnforholdenes betydning for entreprenørens arbeid. Entreprenøren skal også vurdere hvorvidt det er behov for supplerende grunnundersøkelser.

Entreprenøren kan ikke påberope at de virkelige forhold avviker fra det entreprenøren hadde grunn til å regne med, med mindre det foreligger vesentlig avvik. Dersom det foreligger et slikt avvik, behandles avviket i henhold til kap. C1, NS 8407, pkt. 23, Entreprenørens gjennomgang av byggherrens ytelser.

For geologiske rapporter gjelder:

Rapport består av en faktadel og en tolkningsdel. Faktadelen gir entreprenøren grunnlag for egne vurderinger av grunnforholdenes betydning for entreprenørens arbeid.

Tolkningsdelen er byggherrens vurdering av grunnforholdene basert på de foretatte undersøkelsene.

19.3 Tidspunkt for byggherrens ytelser

Byggherrens ytelser vil være fordelt over hele byggetiden. Entreprenøren kan ikke kreve tidligere levering enn det som er nødvendig, og normalt ikke tidligere enn 1 mnd før utførelse av arbeidsoperasjonen med mindre det er inngått særskilt avtale med byggherren.

20 Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av ferdigstillelsesfristen

Frist for ferdigstillelse og eventuelt delfrister er gitt i kapittel A3. Disse fristene vil være dagmulksbelagt i hht NS 8407, 40.2

20.1 Frister for administrative leveranser etc

Det gjelder følgende dagmulksbelagte frister for administrative leveranser etc. beskrevet i kapittel B3 krav til prosess og organisering:

- Totalentreprenørens leveranse av samlet fremdriftsplan for egne og administrerte underentreprenørers arbeider, jf. « pkt. 21 Spesielle krav i fremdriftsplanen». Dagmulkt på 0,1 promille av kontraktsummen pr. hverdag.
- Levering av kvalitetsplan, jf « pkt 18 Kvalitetssikring». Dagmulkt på 0,1 promille av kontraktsummen pr. hverdag,
- Ved forsinket levering av utkast til FDV dokumentasjon, jf « 18.3 Dokumentasjon og rapportering» .Dagmulkt på 0,1 promille av kontraktsummen pr hverdag.

21 Fakturering og betaling (se NS 8407 punkt 27, 28 og 39)

Se vedlegg D2.18 Administrative bestemmelser.

22 Regningsarbeider (se NS 8407, pkt. 30)

Se Konkurransesgrunnlag del I vedlegg I.1 Tilbudsskjema

23 Vederlagsjustering (se NS 8407 pkt.34)

Kravene om særskilt varsel i NS 8407 pkt 34.1.3 tredje ledd, gjelder ikke for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging.

Følgende bestemmelser gjelder for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging:

«Regulering i opprinnelig byggetid, basert på volum»

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8407 pkt 34.1.1 og 34.1.2 ikke overstiger 10% av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 10% av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$\frac{0,5 A (B - 1,1 C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

B = kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eks. mva), med eventuelle tillegg eller fradrag eks. mva etter gjennomført mengdekontroll.

Ved utregning av entreprenørens totale vederlag (B) skal det ikke tas hensyn til:

- Regulering av kontraktssummen pga lønns- eller prisstigning.
- Utbetaling av påslag pga. administrasjon av sideentreprenører eller tiltransport av entreprise/leverandørkontrakter
- Avbestillingserstatning
- Kompensasjon for økt rigg og drift i endret byggetid

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns – og prisreguleres etter indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

«Regulering i forlenget byggetid»

Har totalentreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8407 pkt 33.1 skal vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

0,7 A (Z)
Y

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

Y = opprinnelig byggetid

Z = forlengelse utover opprinnelig byggetid.

Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig

Reguleringsbeløp i følge denne bestemmelse, lønns – og prisreguleres etter indeks angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

Pkt 34.5 Avbestillingserstatning til kontraktsmedhjelper

Punktet utgår og erstattes av følgende bestemmelse:

«Kun dokumenterte bestilte materialleveranser dekkes.»

24 Mangel ved kontraktgjenstanden (se NS 8407 pkt. 42)

Pkt 42.3.2 Kostnadene ved utbedringen

Følgende tilføyes som nytt 2. punktum i 2. ledd:

«Totalentreprenøren må i slike tilfeller dekke byggherrens egenandel (inntil 30,0 mill).»

25 Tvisteløsning (se NS 8407 pkt. 50)

Tvister løses i hht NS 8407, pkt 50.

26 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

SHA-HMS

Totalentreprenøren skal utarbeide HMS-plan for sine egne arbeidere i samsvar med byggherrens SHA- plan etter Byggherreforskriften.

27 Ytre miljø

27.1 Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen

Energi og miljø - generelt

Energi og Miljø-generelt Krav til miljøstyring i prosjektet er beskrevet i vedlagt Miljøprogram.

Entreprenøren skal i sin kvalitetsplan redegjøre for prosedyrer som dekker:

- Oppfølging av gjeldende regelverk for sin virksomhet
- Hindre utilsiktede utslipp

27.2 Hensyn til omgivelsene

Entreprenøren skal under arbeidets gang ta hensyn til omgivelsene, slik at ikke naboer og berørte parter sjeneres unødige av støv, støy, rystelser, utslipp og avfall etc. I samarbeid med byggherren skal entreprenøren bidra til løpende informasjon til berørte parter.

Entreprenøren skal sikre at omgivelser og tilstøtende vegnett ikke påføres ulemper i form av støv og tilsøling av veger som følge av kontraktsarbeidene.

Entreprenøren skal følge retningslinjer fra Klima- og Miljødepartementet T-1442 pkt. 4.2 som setter støygrenser for større arbeider og pkt. 4.3 som setter støygrenser for mindre arbeider, og om nødvendig kontakte ansvarlig myndighet (kommunelege e.l.), og eventuelt søke om tillatelser og dispensasjoner.

Der det finnes andre, lokale retningslinjer enn de som framgår, og som er strengere enn T-1442 og/eller T-1520, skal disse følges.

Det kan være samspilleeffekter mellom støy og luftforurensning som øker plager og helse- risiko. Dersom området er utsatt for støynivåer over grenser, som er satt i tabell i støy- retningslinje T-1442, bør det derfor tas ekstra hensyn i planleggingen.

Det skal tas forholdsregler for å unngå spredning av uønskede fremmede organismer og smittestoffer, både gjennom flytting av vann eller jord samt bruk av utstyr eller masser som kan ha vært i kontakt med uønskede arter og smittestoffer.

27.3 Tømmer og treprodukter

Entreprenøren skal sørge for at tømmer og treprodukter som benyttes i kontraktsarbeidene ikke er tilknyttet ulovlig hogst eller treprodukter.

27.4 Avfallshåndtering

1. Alt avfall* skal leveres til avfallsmottak godkjent av forurensningsmyndighetene eller disponeres på annen lovlig måte. Frest eller oppgravd asfalt som ikke gjenbrukes i kontraktsarbeidet skal leveres til mottak registrert under Kontrollordningen for asfaltgjenvinning – KFA.

2. Avfallsplan* og sluttrapport* skal utarbeides av entreprenøren og leveres byggherren.

3. Sorteringsgrad for entreprenørens eget produksjonsavfall skal være minimum 80 %. Sorteringsgrad er andel kildesortert avfall (i vekt) av alt avfall. Avfallet skal sorteres på arbeidsstedet. Normalt skal det sorteres i følgende fraksjoner; farlig avfall, metall, betong, treverk, plast, papp og papir og EE – avfall med mindre annet er angitt i kontrakten. Asfalt, forurenset masse og overflødige rene naturlige masser skal holdes utenfor ved beregning av sorteringsgraden.

4. Ved innlevering av farlig avfall* der avfallet er en del av produksjonsarbeidene, skal byggherrens organisasjonsnummer benyttes i forurensningsmyndighetenes deklarasjonsskjema. Entreprenøren leverer farlig avfall på vegne av byggherren i Miljødirektoratets portal for avfallsdeklarerer. Øvrig farlig avfall (f.eks. spillolje fra

entreprenørens maskiner) leveres med entreprenørens, eventuelt underentreprenørens, organisasjonsnummer.

5. For avfall produsert gjennom kontraktarbeidet skal det gjennomføres en basiskarakterisering* før deponering finner sted.

6. Levert avfall dokumenteres i månedsrapport og føres i R15-skjemaet i ELRAPP. Byggherren rapporterer videre til Statistisk sentralbyrå.

* For definisjoner, se avfallsforskriften og byggteknisk forskrift (TEK17) til Plan- og bygningsloven.

27.5 Environmental Product Declaration (EPD) – Miljødeklarasjon

Entreprenøren skal levere stedsspesifikk EPD for følgende materialer:

- Asfalt
- Konstruksjonsbetong
- Armeringsstål

I tillegg skal entreprenøren levere EPD for alle øvrige produkter hvor det finnes EPD. Disse skal så langt som mulig være prosjektspesifikke.

Innholdet i EPD må være i tråd med krav og retningslinjer i ISO 14020:2000.

EPD skal sendes byggherre før produktet tas i bruk.

Avfallshåndtering

Avfallet skal sorteres på byggeplass (kildesortering) i samsvar med kravene i TEK17. Mulighet for materialretur til leverandør skal benyttes for å redusere total avfallsmengde.

I forbindelse med behandling av rivetillatelser og byggesaksbehandling stiller Bergen kommune krav om avfallsplaner i henhold til TEK17, kap.9 ytre miljø.

27.6 Spesielle krav knyttet til ytre miljø

Alle maskiner skal være utstyrt med egnet absorpsjonsmiddel, slik at trafikkfarlig søl som oljelekkasjer og lignende kan samles opp umiddelbart.

28 Fellesbestemmelser for SHA og YM

28.1 Beredskapsplan og øvelser

Målet med planen er at alle skal være best mulig forberedt til å håndtere en uønsket hendelse på arbeidsstedet. Planen skal være gjort kjent blant alle som utfører arbeid på kontrakten, og være tilgjengelig for disse.

Entreprenøren skal utarbeide en plan som minst skal inneholde:

- Beredskapsrutiner for ulykker, brann, forurensning og andre uønskede miljøhendelser inklusive hyppighet av øvelser
- Ressurser og materiell til bruk ved ulykker, brann og utslipp
- Varslingsplan

Beredskapsrutiner skal bygge på kontraktens risikovurdering, Transport/evakuering samt avsperring i forbindelse med en uønsket hendelse skal framgå spesielt.

Planen skal gi oversikt over nødvendige ressurser, det vil si førstehjelpsutstyr og beredskapsmateriell (brannslukningsapparat, oppsugingsmiddel osv.), samt oversikt over tilgjengelige telefoner. Alle som utfører arbeid på kontrakten, skal ha tilgang til egnet kommunikasjonsutstyr.

Varslingsplanen inngår i kontraktens SHA-plan, og skal også inkludere varsling for uønskede hendelser knyttet til ytre miljø. Varslingsplanen skal skjematisk vise hvem som skal varsle og hvem som skal varsles.

Plan for håndtering av uønskede hendelser skal inneholde en oversikt over hvem som skal delta i og lede gjennomgangen med berørt personell etter en alvorlig hendelse (debrifing).

Rutinene for beredskap, som omtalt i dette punktet, skal gjennomgås grundig i forbindelse med et byggemøte tidlig i kontraktsperioden. For større eller risikofylte kontrakter skal det i tillegg holdes minst en beredskapsøvelse tidlig i kontraktsperioden. Beredskapsøvelsen skal tilpasses en tenkelig uønsket hendelse for kontraktarbeidet.

Etter en alvorlig hendelse, skal det gjennomføres debrifing for berørt personell.

29 Sprengningsarbeider

29.1 Transport av sprengstoff

Alle kjøretøy for transport av sprengstoff, uansett mengde, skal være ADR-godkjent.

29.2 Sprengningsplaner

Ytterhjørner for salvene skal koordinatfestes og angis på sprengningsplan.

Generelt gjelder at sprengningsplan skal oversendes byggherren minimum 14 dager før planlagt oppstart av sprengningsarbeider. Der sprengningsarbeider ikke har vært forutsett, avtales oversendelse av sprengningsplan i samhandlingsmøte for oppstart av sprengningsarbeider.

29.3 Arbeid hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere entrepriser

Bestemmelsen gjelder ved arbeider som rensk, graving, pigging, boring, mv. hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere utførelse. Arbeider i slike områder skal planlegges og gjennomføres i samråd med byggherren for å bestemme omfang og type

tiltak. Ansvarlig bergsprenger skal være tilstede under hele arbeidsprosessen, og arbeidene skal utføres av personell med kompetanse fra tilsvarende arbeid.

29.4 Oppstartsmøter ved sprengningsarbeid

I forbindelse med oppstart av sprengningsarbeid skal det holdes egne oppstartsmøter hvor alle underentreprenører som er involvert i disse arbeidene skal være representert. Møte skal avholdes før sprengningsplan oversendes byggherren. Der behov for sprengning ikke har vært forutsett, skal møte avholdes tidligst mulig etter at sprengningsbehov er blitt kjent. Det betales ikke for tidsbruk for disse møtene.

30 Andre bestemmelser

30.1 Riggplass

Entreprenøren skal utarbeide en riggplan for anleggsområdet, som skal oversendes byggherren senest 4 uker etter kontraktsinngåelse.

Planen skal inneholde kart og en beskrivelse for relevante forhold på anleggsområdet.

- Inngjerding og porter
- Kontor, spise- og skiftebrakker og ev. innkvartering
- Beredskapsutstyr
- Områder for lagring av materiell
- Områder for lagring av farlig stoffer
- Kjøreadkomster og ferdselsveger

Listen er ikke uttømmende.

Byggherren skal ha oversendt fra entreprenør en plan over all innkvartering, før oppstart av arbeidene.

30.2 Kontor for byggherren

Det skal medtas 2 stk kontor, spiseplass for 6, samt garderobe/WC for byggherrens personell i egen låsbar del. Byggherren må også gis tilgang til entreprenørens møterom.

C Kontraksbestemmelser – NS 8407:2011

C3 Avtaledokument

Bergen Kommune har et eget avtaledokument som skal benyttes.

E Tilbudsskjema

E1 Tilbudsskjema

For hele kapittel E – Se vedlegg I.1) Tilbudsskjema